

indgav en Ansøgning derom. Privilegiet blev derefter ændret saaledes, at det vedkommende Blad „maa indtil videre anses som den til Optagelse af retslige og andre offentlige Bekendtgørelser autoriserede Tidende for N. N. Stift“. Nu har det imidlertid vist sig, at det, som man ventede at opnaa ved Forandringen i Privilegiets Ordlyd, nemlig Retten til at beholde Bladets Navn, selv om man ogsaa mistede Privilegiet, har vist sig ikke at holde Stik. Ved den Højesteretsdom, som for nylig blev afsagt, og som ærede Medlemmer ville erindre, udtales der, at sammen med Privilegiet fulgte Retten til at hedde Stiftstidende. Det er disse to Gange, hvorved der siden Regeringsskiftet er sket Forandring i Privilegiet, altsaa den første betydningsfulde, hvorved Privilegiet indskrænkes til at gælde indtil videre, og den anden, hvorved det ikke længer lyder paa Ret til at udgive N. N. Stiftstidende, men paa, at Bladet maa anses som det til Optagelse osv. For yderligere at klargøre, hvorledes det forholder sig med disse Privilegier, skal jeg ganske kort følge et enkelt af Bladene med Hensyn til Privilegiet. Jeg skal tage et jævnlige omtalt, nemlig Aarhus Stiftstidende. Ved Tronskiftet fornyedes Bevillingen, for denne, som for de andre Stiftstidender, „indtil videre“ for Overkrigskommissær Elmqvist og hans Søn, cand. phil. H. Elmqvist, saaledes at Privilegiet, naar Faderen døde, skulde gaa over til Sønnen. I Juni 1883 indgik vedkommende Privilegiehaver, nu altsaa Sønnen, med et Andragende om, at hans Privilegium maatte udvides til at angaa hans nuværende Hustru, hvis hun skulde overleve ham, og han tilføjede i sit Andragende til Regeringen, at han garanterede for, at Bladet ogsaa under hans eventuelle Enkes Ledelse vilde udgaa i samme loyale Aand som hidtil. Der kom ikke Svar derpaa, inden han døde i August s. A., og Enken indgav saa Ansøgning. Under 31te August 1883 kom der et Svar saalydende, at hun indtil videre maatte udgive den til Optagelse af osv., dog at Tidendens Redaktion blev at forestaa af en paalidelig Mand, som vor Indenrigsminister dertil anser for skikket, og for øvrigt paa Vilkaar, som derefter opregnes. Endvidere hedder det saa i Slutningen af Privilegiet: „For øvrigt skal denne Bevilling ophøre, saafremt vi af Hensyn til Forandringer i den gældende Lovgivning om Bekendtgørelsesmaaden for retslige og lignende Kundgørelser eller af anden Grund maatte anse en saadan nødvendig. Bevillingshaveren skal derhos i alle de

Tilfælde, hvor der maatte opstaa Spørgsmaal om denne vor Bevillingsrets Mening, være vor Indenrigsministers Afgørelse undergivet.“ Her slaas det altsaa fast, at Privilegiet ikke blot ved en Forandring i den gældende Lovgivning om Bekendtgørelsesmaaden af retslige og lignende Kundgørelser skulde kunne ophøre, men ogsaa af „anden Grund“. Det var altsaa nu paalagt Privilegiehaveren at holde en Redaktør, som Indenrigsministeren dertil ansaa for skikket. Man har maaske ikke den Gang været ret hurtig i Vendingen i Aarhus, thi tre Uger efter afgik der en Rykkerskrivelse fra Ministeriet om snarest muligt at indsende hertil fornøden Indstilling af Redaktør. Nu blev der indstillet en Redaktør, og han blev approberet indtil videre. Det samme er saa senere sket ved et nyt Redaktørskifte, den nuværende Redaktør er i 1889 indtil videre approberet af Ministeriet. Et Andragende om, at Privilegiet maatte overgaa til Udgiverindens Adoptivbørn, er afslaaet af et tidligere Ministerium. — Det vil ses, at der i disse Sager stadig har gaaet en Understrøm af Politik, at der ikke blot har været Spørgsmaal om, hvilket Blad der maatte anses for mest egnet til Udbredelse af de retslige Kundgørelser, men at der ogsaa har været Spørgsmaal om Politik, hvad der allerede viste sig, den Gang Indenrigsministeriet i 1864 første Gang rejste Sagen og udtalte sin Betænkelighed ved, at man ved Privilegier skulde opretholde Blade, der ikke efter deres Holdning egnede sig til støttes af Regeringen. Det har altsaa ikke blot været Regeringen, som paa forskellig Vis, særlig ogsaa ved Optagelse af Forpligtelsen til at holde en Redaktør, som Indenrigsministeren ansaa for skikket, har anset det for en nogenlunde selvfølgelig Ting, at de privilegerede Blade fulgte Regeringens Politik, men, som det er oplyst ved disse Andragender, har stadig Stiftstidendes Ejere — som nævnt paa en nær — fuldstændig erkendt det samme, at i Privilegiet havde Regeringen et Middel til at holde dem i Ørene. Den samme Opfattelse er ogsaa gjort gældende ved Uddelingen af forskellige af disse Privilegier. Jeg skal saaledes erindre om, at Ejeren af Stiftstidenden i Ribe ønskede at sælge sit Blad og i 1894 solgte det til et Aktieselskab, som indgav et Andragende til Indenrigsministeriet om at faa Privilegiet, idet der blev opgivet en Mand i Ribe som Forretningsfører og som den, paa hvis Navn Privilegiet skulde lyde. Men samtidig kom der til Ministeriet fra